

Workshop

Breinvriendelijke grammatica

Door:

Kirstin Plante

Iris Maas

&

kirstin@tprsacademy.com

iris@tprsacademy.com

Grammatica in het brein

Declaratieve geheugen = waar bewuste kennis wordt opgeslagen (feiten, gebeurtenissen, woorden) = 'weten WAT'

Procedurele geheugen = waar onbewuste kennis wordt opgeslagen (vaardigheden, gewoonten, grammatica) = 'weten HOE'

	Masculine	Feminine	Neuter	Plural
Nominative Case	-ий	-ия	-ое	-аго
Accusative Case	-ий	-ю	-ое	-их (anim.)
Genitive Case	-его	-ей	-его	-их
Dative Case	-ему	-ей	-ему	-им
Instrumental Case	-им	-ей	-им	-ими
Prepositional Case	-ом	-ей	-ом	-их

Uitleg en vraagstelling

Vorbereiding

1. Bedenk een zin uit jouw les. Schrijf deze zin hieronder op, met de vertaling eronder:

2. Omcirkel of onderstreep de grammaticale elementen die je wilt benoemen.

3. Schrijf hieronder enkele betekenisvragen op:

4. Schrijf op wat de grammaticale elementen betekenen in DEZE zin:

5. Schrijf de bijbehorende vragen op (het antwoord op deze vragen is hetzelfde als de uitleg die je net hebt gegeven.)

Uitvoering (dit is wat je doet in de les)

Werk tijdens het oefenen in tweetallen. Jullie zijn om de beurt docent.

Stap 1

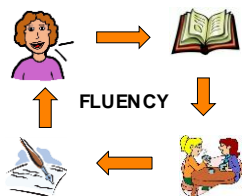
- a) Laat je zin MET de vertaling zien aan je "leerling"
- b) Vertel wat de onderstreepte elementen betekenen. Dit is je "uitleg".
- c) Wijs steeds naar het element waar je een vraag over stelt of uitleg over geeft.

Stap 2:

- d) Stel betekenisvragen over woorden in je zin.
(*'Welk woord betekent X?' 'Hoe zeg je Y in de doeltaal?'*)
- e) Vertel wat de onderstreepte grammatica-elementen betekenen.
- f) Stel de bijbehorende grammaticavragen over ieder element en *bevestig het antwoord*.

TPRS

Breinvriendelijke grammatica, ook wel contrastieve grammatica genoemd, is een vast onderdeel van de lesmethodiek TPRS, ofwel TPR Storytelling. Hieronder vind je meer informatie over TPRS.

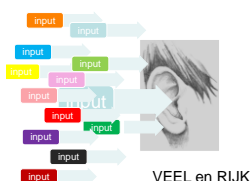
TPRS heeft tot doel fluency te bereiken, dat wil zeggen dat leerlingen vlot en zonder haperen de taal beheersen. De fluency slaat niet alleen op spreekvaardigheid, zoals vaak wordt gedacht, maar ook op lees-, luister- en schrijfvaardigheid. Om dit doel te kunnen bereiken, maakt TPRS bepaalde keuzes. Tijdrovende taalactiviteiten die, hoe leuk misschien ook, weinig taalwinst opleveren passen niet binnen een TPRS-curriculum. Informatieve lessen over cultuur maken bijvoorbeeld ook geen standaard onderdeel uit van een TPRS-curriculum, maar kunnen wel onderdeel zijn van het leerplan van de school, dat meerdere leerdoelen kan omvatten. Je kunt TPRS dus beschouwen als een methode voor het onderdeel 'taalverwerving' binnen het totale leerplan van de talensectie.

Zoals uit de naam al blijkt, vormt het werken met verhalen het meest in het oog springende onderdeel van TPRS, maar de basis van de methodiek is het leveren en herhalen van begrijpelijke input door middel van vraag-antwoord-technieken, en het stelselmatig creëren van *consciousness* voor correcte grammatica. Vanuit deze basistechnieken worden in de lessen verhalen bedacht en (na-)verteld, gesprekken en discussies gevoerd en teksten gelezen en geschreven.

Recente literatuur over de verwerving en verwerking van taal in de hersenen ondersteunt de werkwijze van TPRS, waarin verhalen en betekenisvolle communicatie voorzien in aansprekende begrijpelijke input in een levendige context, en tezamen met herhaling, grammaticale bewustwording en het stimuleren van creativiteit bij de leerlingen bijdragen aan een efficiënte taalverwerving. Daarnaast bevordert de intensieve klassikale interactie de sociale ontwikkeling en de vaardigheid zich in real-life situaties uit te drukken. TPRS is een sluitende methodiek waarbinnen alle onderdelen elkaar versterken, en die voldoende flexibel is om zich te kunnen aanpassen aan verschillende doelgroepen, onderwijssituaties en persoonlijke voorkeuren van de individuele docent.

Uitgangspunten en methodiek

1. Er bestaat inmiddels brede consensus dat het krijgen van veel rijke, begrijpelijke input de belangrijkste voorwaarde is voor de taalverwerving. TPRS biedt de docent handvatten waarmee hij/zij werkelijk kan voorzien in veel input, die voor alle leerlingen begrijpelijk is en bovendien zeer veelvormig is. De input is grotendeels narratief en bevat veel dialogen, in eerste instantie vooral

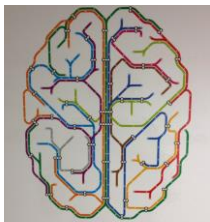

herhaling herhaling herhaling
 herhaling **herhaling** herhaling
 herhaling herhaling herhaling
 herhaling herhaling herhaling
 herhaling herhaling herhaling
 herhaling herhaling herhaling
 herhaling herhaling herhaling
 herhaling herhaling herhaling

tussen personages in de verhalen als tussen docent en leerlingen, later ook tussen leerlingen onderling.

2. Waar alle onderzoekers en taaldidactici het over eens zijn, is dat er veel herhaald moet worden. Over het aantal benodigde herhalingen bestaat nog verschil van mening. Vaak wordt gesproken van 5-15 of van 7 herhalingen. Deze aantallen komen uit psychologisch onderzoek en betreffen het bewust onthouden van informatie. Aangezien TPRS streeft naar fluency, waarvoor het bliksemsnel, onbewust en automatisch ophalen van taal informatie noodzakelijk is, gaat TPRS ervan uit dat er veel méér herhalingen nodig zijn dan de eerder genoemde aantallen. Het aantal kan, afhankelijk van de woordsoort, mate van markering en betekenis en emotionele lading van individuele woorden, variëren van 1 tot 150.

3. Volgens recente inzichten uit onderzoek in cognitieve linguïstiek bestaat grammatica in onze hersenen niet in de vorm van regels, maar generalisaties. In het brein maakt ieder woord onderdeel uit van velerlei netwerken, waarin semantische en grammaticale eigenschappen met elkaar verbonden zijn. Bij het verwerven van onze moedertaal krijgt het brein voldoende begrijpelijke input (tot het 6^e levensjaar alleen al 20.000 uur) om zelf uit te kunnen puzzelen welke eigenschappen ieder woord heeft en op welke manier er allemaal grammaticaal correcte zinnen samengesteld kunnen worden. In taallessen is er gewoonweg niet voldoende tijd om onze hersens het zelf te laten uitzoeken. Bewustwording en "awareness" van grammaticale elementen blijkt een goede hulp te zijn bij het sneller verwerven van grammaticale correctheid. TPRS kiest ervoor om dit te doen door middel van zeer korte toelichtingen over de betekenis van grammaticale elementen in de context, en het vervolgens stellen van vele, vaak contrastieve, vragen over het betreffende element, steeds wanneer het zich weer voordoet. Dit is een laagdrempelige en voor iedereen toegankelijke (want niet-abstracte) vorm van grammatica-instructie, die zeer effectief is gebleken.

4. In alle taaldidactiek-handboeken wordt gesproken van de noodzaak om de lesstof voor de leerlingen interessant te maken door een relatie te leggen met de eigen belevingswereld van de leerlingen. TPRS neemt dit letterlijk en maakt de eigen leef- en belevingswereld van de leerlingen tot de focus van de lessen. Enerzijds dragen leerlingen met hun eigen ideeën bij aan de verhalen die in de klas worden verzonden, en anderzijds voert de docent gesprekken met leerlingen waarbij de docent werkelijke interesse toont en veel dieper doorgaat op het onderwerp dan gebruikelijk. De hoge mate van gedetailleerdheid van informatie die hiermee wordt verkregen (uiteraard alles binnen de grenzen van het betamelijke en met respect voor de grenzen van de individuele leerling) maakt deze gesprekken ook voor de andere leerlingen interessanter dan het enkele feit

of iemand een rood of een blauw shirt aanheeft. Bovendien worden alle andere leerlingen consequent actief betrokken bij de “persoonlijke gesprekken”. De voordelen van deze werkwijze zijn onder andere: het levert automatisch het voor deze doelgroep benodigde vocabulaire; leerlingen zijn sterker gemotiveerd wanneer het over henzelf gaat; er worden op natuurlijke wijze andere werkwoordsvormen gebruikt dan bij het narratieve gedeelte.

5. Spreek- en schrijftaken zijn binnen TPRS per definitie complex en ongeleid, want gericht op natuurlijk, flexibel en communicatief taalgebruik. Het in vele varianten vertellen en herstructureren van verhalen vraagt op ieder niveau een flexibele taalbeheersing en hogere cognitieve vaardigheden zoals structureren en argumenteren. Door de vele herhalingen in de input die aan deze taken vooraf gaat, zijn leerlingen in staat deze complexe taken daadwerkelijk uit te voeren.

Websites over TPRS:

www.tprsacademy.com: Deeltijdopleiding tot TPRS-docent, workshops, handboeken, lesmaterialen en leesboekjes in vele talen

www.facebook.com/TPRSacademy

<https://www.youtube.com/channel/UCW9xl6-XYsSj0eyjPk1gd2A>: kanaal met een selectie van de beste online TPRS-video's.

www.tprsplatform.nl: inhoudelijke informatie over TPRS, bijscholingsactiviteiten, netwerkbijeenkomsten, research, platform, blog en discussieforum

www.yahoogroups.com/moretprs: discussie & tips (Engelstalig)

www.taalleermethoden.nl: TPRS, TPR en Multiple Intelligences

<https://www.linkedin.com/groups/Teaching-TPRS-2847866>

Handboek TPRS: *Storytelling voor het talenonderwijs*. Blaine Ray, 2011 (verkrijgbaar bij www.tprsacademy.com)